

UCHWAŁA NR XLIX /292/ 2024
RADY MIASTA I GMINY KOSÓW LACKI
z dnia 31 stycznia 2024r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2023r., poz.40 z późn.zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn.zm.) Rada Miasta i Gminy Kosów Lacki uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kosów Lacki.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta i Gminy

Wiesław Wisniewski

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/292/2024
Rady Miasta i Gminy Kosów Lacki
z dnia 31 stycznia 2024r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2024- 2026**

Kosów Lacki 2024

I. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj nabywa ono wiedzę o otaczającym je świecie, stosunkach panujących między ludźmi. Uczy się wyrażania swoich uczuć oraz wartościowania co jest dobre a co złe. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia i postawę społeczną. We współczesnym świecie rodzina narażona jest na wiele zagrożeń i niekorzystnych zjawisk, które powodują dysfunkcyjność oraz zaburzają ich prawidłowe funkcjonowanie. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, trudna sytuacja materialna, niezaradność oraz niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze powodują narastanie konfliktów a niekiedy rozpad rodziny. Długie przebywanie rodziny w kryzysie może prowadzić do całkowitego zerwania więzi i umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Pozostawienie rodziny bez fachowego wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska dalszej degradacji rodziny i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone są dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Instytucje i służby społeczne zobligowane są do podjęcia działań naprawczych na rzecz rodzin. Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć gminny program wspierania rodziny.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2024-2026 wynika bezpośrednio z zapisu art. 176 pkt 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2023 poz. 1426 z późn. zm.), który mówi, iż do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie trzyletnich programów wspierających rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy ze środowiskiem lokalnym, policją, sądami, organizacjami społecznymi, placówkami oświatowymi, podmiotami opieki zdrowotnej a także kościołami i związkami wyznaniowymi.

By przywrócić rodzinie możliwość wypełniania jej podstawowych ról, należy podjąć interdyscyplinarną współpracę, wykorzystując zaangażowanie przedstawicieli różnych służb, ale przede wszystkim zaangażowanie samych członków rodziny.

Dziesięcioletnie doświadczenie z realizacji Programów na terenie Gminy Kosów Lacki wskazuje na niemalejącą potrzebę wspierania rodzin mających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programach realizowanych przez Gminę w poprzednich latach.

II. Podstawy prawne programu

Program realizowany jest w oparciu o następujące regulacje prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1426 z późn. zm.);
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r (t.j. Dz. U. 2023 poz. 901 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 2151 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2023 poz.2424)

Program nawiązuje do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Kosów Lacki na lata 2021-2027.

III. Diagnoza

Na podstawie statystyk i sprawozdań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosowie Lackim dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021-2023. W roku 2023 pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosowie Lackim pozostawało 66 rodzin z dziećmi co stanowi 39% ogółu rodzin korzystających z pomocy. Poniżej zamieszczona tabela wskazuje, iż liczba rodzin objętych wsparciem zmniejsza się. Można więc stwierdzić, że

rodziny podjęły próbę wykorzystania własnych zasobów i uniezależniły się od pomocy społecznej. Poniższa tabela obrazuje rozkład ilościowy rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tab.1 Ilość rodzin korzystających ze wsparcia OPS w latach 2021- 2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej	204	175	170
Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej	82	79	66

Źródło: dane własne MGOPS

Kolejny obszar, który wymaga analizy dotyczy powodów przyznania pomocy rodzinom z dziećmi. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią powód ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Tab.2 Ilość rodzin z dziećmi ze względu na dominujące w nich problemy w latach 2021- 2023.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy		
	2021 r.	2022 r.	2023 r
Ubóstwo	73	59	62
Potrzeba ochrony macierzyństwa	34	30	26
Bezrobocie	32	28	35
Niepełnosprawność	33	33	33
Długotrwała lub ciężka choroba	50	55	65
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	38	36	32
Przemoc w rodzinie	3	2	4
Alkoholizm	9	5	7

Źródło: dane własne MGOPS

Z przedstawionych danych wynika, że problemami dominującymi w rodzinach jest ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezrobocie co przyczynia się do trudnej sytuacji rodzin i niewydolności wychowawczej rodziców.

Pracownicy socjalni jak również asystent rodziny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania,
- udziela pomocy finansowej i rzeczowej,
- realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”,
- przyznaje świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- przyznaje stypendia socjalne.

Ponadto Zespół Interdyscyplinarny działający przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kosowie Lackim w 2023 r. prowadził procedurę Niebieskiej Karty w 7 rodzinach z dziećmi.

Część tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia profesjonalnych służb jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i emocjonalny, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Po dokonaniu dogłębnej analizy rodzin należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez Ośrodek okażą się niewystarczające. Powodem nieefektywności działań może być brak współpracy rodziny ze służbami pomocowymi i w sytuacji zagrożenia dobra dziecka może zajść konieczność umieszczenia go w pieczy zastępczej.

Tab.3 Dzieci w pieczy zastępczej

Rok	Dzieci przebywające w pieczy zastępczej
2021	9
2022	10
2023	12

Źródło: dane własne MGOPS

Powyższa tabela wskazuje, że na przełomie trzech ostatnich lat wzrosła liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Dodatkową formą wsparcia proponowaną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosowie Lackim rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest objęcie ich pomocą asystenta rodziny. Ilość rodzin, które uzyskały tego typu wsparcie w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tab.4 Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta rodziny	14	9	10
Ilość dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	41	27	33

Źródło: dane własne MGOPS

W ramach systemu pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe jest zatrudniony psycholog przez GKRPA w Kosowie Lackim. Udziela on konsultacji w zakresie uzależnień, problemów rodzinnych i wychowawczych, przemocy, relacji interpersonalnych oraz w sytuacjach kryzysowych. W 2023 roku z porad psychologa skorzystało 9 rodzin.

Analiza wyżej opisanych danych pozwala na wyciągnięcie wniosku, że niewydolność w sprawach opiekuńczo wychowawczych występuje wśród powodów udzielenia pomocy i wsparcia. Z analizy danych wynika, że liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wzrosła w stosunku do lat poprzednich, zmalała natomiast liczba rodzin korzystających ze

wsparcia asystenta rodziny. W najbliższych latach pomoc społeczna będzie rozwijała się w kierunku większego wsparcia rodzin i dzieci.

IV. Analiza SWOT

Przeprowadzono analizę SWOT wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj. czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin z terenu Miasta i Gminy Kosów Lacki.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych • Powołany Zespół Interdyscyplinarny • Działalność profilaktyczna i edukacyjna Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Baza instytucji wspierających rodzinę (MGOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne) • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • Dobra współpraca z PCPR i Caritas 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra,) – dojazd do miasta • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela • Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej • Brak w środowisku „animatorów kultury” - osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież • Ograniczenie finansowe i organizacyjne związane z powoływaniem rodzin wspierających • Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów • Wycuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej • Edukacja rodziców • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań

<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezaradność życiowa, nieumiejętne gospodarowanie środkami finansowymi i uzależnienie rodzin od pomocy społecznej • Postawy roszczeniowe klientów pomocy społecznej • Niewystarczające środki finansowe na wdrażanie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności rodzin wspierających • Migracja – zwiększony napływ imigrantów • Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu
---	--

V. Realizatorzy programu

Koordynatorem i realizatorem Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosowie Lackim przy współpracy z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, m.in.:

1. Urząd Miasta i Gminy w Kosowie Lackim
2. Zespół Interdyscyplinarny
3. Posterunek Policji w Kosowie Lackim
4. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Placówki oświatowe
6. Placówki służby zdrowia
7. Parafia
8. Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży Gminy Kosów Lacki
9. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kosowie Lackim

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

VI. Odbiorcy programu

Program skierowany jest do rodzin z dziećmi z terenu gminy Kosów Lacki w szczególności do przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

Część działań Programu skierowana jest do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą.

VII. Cele programu

Cel główny: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych oraz poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności.
2. Dążenie do reintegracji rodziny poprzez podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
3. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.
4. Podniesienie jakości świadczonych usług rodzinie.
5. Kształtowanie właściwych postaw społecznych i rodzicielskich oraz podniesienie świadomości w zakresie wartości rodziny i odpowiedzialności za nią.

VIII. Zadania

Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Termin realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych oraz poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności.	1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny. 2. Wsparcie finansowe i rzeczowe. 3. Objęcie pomocą dzieci w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.	2024-2026 według potrzeb	-liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, -liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, -liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi	MGOPS, Placówki oświatowe, GKRPA

	<p>4. Umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego i rodzinnego.</p> <p>5. Prowadzenie wszechstronnej pracy socjalnej z rodziną.</p>		<p>na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem finansowym i rzeczowym, - liczba dzieci objętych pomocą rządowym programem, - liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny, - liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów, - liczba rodzin objętych pracą socjalną, 	
<p>2. Dążenie do reintegracji rodziny poprzez podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.</p>	<p>1. Współpraca asystenta rodziny z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR) oraz instytucjami działającymi na rzecz rodziny.</p> <p>2. Poradnictwo specjalistyczne i rodzinne.</p>	<p>2024-2026</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny, - liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wzięli pracownik socjalny, asystent rodziny bądź ilość wysłanych informacji, - liczba spraw sądowych, w których udział wzięli pracownik socjalny, asystent rodzinny. 	<p>MGOPS, GKRPA</p>
<p>3. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.</p>	<p>1. Współpraca instytucji, organizacji pozarządowych.</p> <p>2. Podejmowanie działań w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.</p>	<p>2024-2026</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba Niebieskich Kart, w tym: niezasadnie wszczętych, zamkniętych i z przemocą skierowaną na dziecko, 	<p>Wszystkie podmioty</p>

	<p>3. Podejmowanie działań w zakresie profilaktyki i zwalczania uzależnień.</p> <p>4. Rozwijanie działalności profilaktycznej i edukacyjnej.</p> <p>3. Organizowanie wypoczynku, czasu wolnego dzieci i młodzieży.</p>		<p>- liczba rodzin z problemem alkoholowym,</p> <p>- liczba osób funkcjonujących w rodzinie zgłoszonych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>- ilość zdarzeń,</p> <p>- ilość osób korzystających z poszczególnych zajęć i różnego rodzaju form spędzania wolnego czasu,</p> <p>- liczba działań edukacyjnych,</p> <p>- liczba uczestników.</p>	
4. Podnoszenie jakości świadczonych usług rodzinie.	1. Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach.	2024-2026	<p>-liczba szkoleń, warsztatów,</p> <p>-liczba osób biorących udział w szkoleniach,</p> <p>-liczba osób podnoszących swoje kompetencje zawodowe (np. studia).</p>	Wszystkie podmioty
5. Kształtowanie właściwych postaw społecznych i rodzicielskich oraz podniesienie świadomości w zakresie wartości rodziny i odpowiedzialności za nią.	<p>1. Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców (warsztaty, pogadanki, konsultacje, kampanie społeczne, itp.).</p> <p>2. Organizowanie imprez okolicznościowych i innych działań ukierunkowanych na rodzinę promujących wartości, zdrowy styl życia, więzi rodzinne, itp.</p>	Cyklicznie	<p>- liczba działań profilaktycznych i edukacyjnych,</p> <p>- liczba uczestników tych działań,</p> <p>-liczba inicjatyw lokalnych,</p> <p>- liczba uczestników inicjatyw.</p>	Placówki oświatowe, GKRPA, MGOK

IX. Oczekiwane rezultaty

1. Podniesienie poziomu rozwoju profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.
2. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.
3. Zapewnienie profesjonalnej pomocy dziecku i rodzinie.

4. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i wymagających wsparcia.
5. Wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
6. Zmniejszenie rodzin dysfunkcyjnych.
7. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
8. Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
9. Ukształtowanie właściwych postaw społecznych i rodzicielskich oraz podniesienie świadomości w zakresie wartości rodziny i odpowiedzialności za nią.

X. Źródła finansowania Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 odbywa się w ramach środków pochodzących z Urzędu Gminy, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

XI. Monitoring i ewaluacja programu

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosowie Lackim. Monitorowanie programu będzie odbywać się na bieżąco co umożliwi wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz możliwość podejmowania bieżącej korekty. Ewaluacja odbywać się będzie poprzez gromadzenie i analizę danych sporządzoną na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji programu. Zebrane informacje będą przedstawione Radzie Miasta i Gminy w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przewodniczący
Rady Miasta i Gminy

Wiesław Wiśniewski